

zaaknummer 2011- T390

11 februari 2014

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats] ([land]),
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. B.J.M.P. Cremers,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven – onder meer – [functie].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 2 september 2011. Op 14 september 2011 is bij de griffie een schrijven ingekomen van mr. drs. A.M.B.J. Derks-Höppener namens de destijds nog levende aangeklaagde, met als bijlage een aangifte door aangeklaagde.

Op 23 januari 2012 heeft de Klachtencommissie advies uitgebracht inzake de klacht van klager tegen aangeklaagde en heeft de Klachtencommissie het bisdom Roermond geadviseerd de klacht ten aanzien van aangeklaagde niet gegrond te verklaren.

Bij beslissing van 28 juni 2013 is door de bijzondere kamer van de Klachtencommissie het verzoek tot herziening gegrond verklaard en is bepaald dat de zaak opnieuw wordt behandeld. Op 15 januari 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is met zijn echtgenote verschenen. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. B.J.M.P. Cremers.

Namens het bisdom Roermond is verschenen [naam], vicaris-generaal van het bisdom Roermond. Hij werd bijgestaan door [naam].

2. De klacht

2.1. De door klager beschreven situaties van seksueel misbruik hebben zich voorgedaan in de jaren 1958-1959. Klager was toen 9 à 10 jaar oud en aangeklaagde was in die periode kapelaan in de parochie van klager.

Klager moest van zijn vader brieven naar aangeklaagde brengen, die een paar straten verderop woonde. Op een keer nodigde aangeklaagde klager uit om chocolademelk te drinken. Nadat aangeklaagde terug was met de chocolademelk trok hij klager op schoot, waarna hij startte met het betasten van klager. Aangeklaagde zat uiteindelijk met zijn hand in klagers onderbroek om met zijn penis te spelen. Na deze handelingen werd klager, bij het afscheid, te verstaan gegeven dat hij zijn mond moest houden, omdat hij anders niet in de hemel maar in de hel terecht zou komen.

Deze gebeurtenissen hebben zich vaker voorgedaan, waarbij aangeklaagde nog veel verder is gegaan. Niet alleen moest klager aangeklaagde aftrekken, waarbij aangeklaagde diverse malen een orgasme kreeg, ook heeft aangeklaagde een keer de penis van klager in zijn mond genomen. Tenslotte heeft aangeklaagde meerdere malen getracht om met zijn penis anaal bij klager binnen te dringen. Steeds opnieuw kreeg klager van aangeklaagde op zijn hart gedrukt dat hij niets aan ook maar iemand mocht vertellen.

Het misbruik is in de zomer van 1959 gestopt.

Ter zitting van de Klachtencommissie 28 november 2011 heeft klager nog aangegeven dat het niet bij een poging tot penetratie is gebleven. Aangeklaagde heeft namelijk in genoemde periode ook tot tweemaal toe klager gepenetreerd.

Ter zitting van de Klachtencommissie van 15 januari 2014 heeft klager aangegeven dat aangeklaagde hem drie- of viermaal anaal heeft gepenetreerd en dat hij eenmaal de penis van aangeklaagde in zijn mond heeft moeten nemen.

- 2.2. Klager heeft in zijn verdere leven, wegens diepe schaamte, nooit over de gebeurtenissen gesproken. Pas in 2009 heeft klager één van zijn oudere zussen in vertrouwen genomen.

Klager geeft aan dat er bijna geen week voorbij gaat of hij moet aan het misbruik denken. Klager heeft er veel nare herinneringen aan.

Door alle media-aandacht voor seksueel misbruik in de katholieke kerk komen de gebeurtenissen steeds vaker en heftiger weer naar voren. Iedere keer als klager iets over dit onderwerp hoort, komt zijn eigen geschiedenis weer in volle omvang naar boven. Klager ervaart het misbruik als een steeds groter wordende last, die hij al ruim vijftig jaar met zich meedraagt.

- 2.3. Klager wil erkenning van hetgeen is gebeurd.

3. De inhoudelijke reactie op de klacht.

Aangeklaagde is op 24 juni 2013 overleden.

Mr. drs. A.M.B.J. Derks-Höppener heeft voor diens overlijden namens aangeklaagde als schriftelijke reactie op de klacht enkel een kopie overgelegd van een aangifte van aangeklaagde bij de plaatselijke politie tegen klager wegens smaad. In deze aangifte stelt aangeklaagde, dat hij zich klager niet kan herinneren. Hij is er zeker van, dat hij nooit enig contact met klager heeft gehad. Verder stelt aangeklaagde, dat hij nimmer brieven van de vader van klager heeft ontvangen.

4. De beoordeling

- 4.1 Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat, dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.
- 4.3. Er zijn meer dan 50 jaren verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagde, voor zover het misbruik bestond uit het strelen van de penis van klager door aangeklaagde. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal in zijn klaagschrift heeft beschreven en ter zitting heeft verteld. Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van de zaak met zaaknummer 2012-T890 (4) waarin eveneens over seksueel misbruik door aangeklaagde wordt geklaagd, bestaande uit het strelen van de penis van de klager door aangeklaagde. Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde, voor zover het misbruik bestond uit het strelen van de penis van klager door aangeklaagde. Klager heeft voorts aangegeven dat het seksueel misbruik verder is gegaan dan hiervoor omschreven. Voor deze verdergaande handelingen is echter onvoldoende steunbewijs gevonden, zodat de klacht van klager wat dit betreft niet gegrond kan worden verklaard, waarmee overigens bepaald niet gezegd wil zijn dat de door klager gestelde handelingen niet waar zijn.
- De Klachtencommissie acht het verweer niet aannemelijk, dat aangeklaagde zich klager niet kan herinneren en dat hij nimmer brieven van de vader van klager heeft ontvangen, nu uit verklaringen van familieleden van klager blijkt, dat aangeklaagde regelmatig de familie van klager bezocht en dat ook andere familieleden wel eens brieven van hun vader naar aangeklaagde moesten brengen.
- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde niet meer in leven is, kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.

- 4.6. Over een eventueel verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de delegatie overste zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de bisschop van Roermond de klacht gegrond te verklaren, voor zover het misbruik bestond uit het strelen van de penis van klager door aangeklaagde en voor het overige de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 11 februari 2014 door mevrouw mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. J.L.H.N. Kunnen en mevrouw drs. L. Erftemeyer, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.